

EU:N TULEVAISUUS MAAILMANJÄRJESTYKSEN MUUTOKSESSA

Jean Monnet professori
Hanna Tuominen
hanna.t.tuominen@helsinki.fi
Eurooppa-tutkimuksen keskus
Helsingin yliopisto

EU:N VAIHTOEHTOISET ROOLIT JA TOIMINTAMALLIT

Normatiivinen valtarooli: liberaalien arvojen, kansainvälisen oikeuden ja monenkeskisen sääntöpohjaisuuden puolustaminen

→ yhtenäisyys, diplomatia ja arvojohtaminen, laajentuminen, periaatteellinen pragmatismi, tuki kansalaisyhteiskunnalle

Taloudellinen valtarooli: yhtenäiset ja laajat sisämarkkinat, avoin sääntöpohjainen maailmankauppa, talouskasvu, kilpailukyky, euro

→ kauppakumppanuudet, sääntelyvalta ja standardien asettaminen, vihreä siirtymä, strateginen autonomia

Turvallisuus- ja puolustuspoliittinen rooli: laajempi kokonaisturvallisuus - uhkakuvat, huoltovarmuus, infrastruktuuri ja liikkuvuus, puolustusteollisuus ja investoinnit

→ yhteistyö Naton puitteissa, alueellisesti, joustavasti

EU JA MUUTTUVAT SUURVALTASUHTEET

Yhdysvallat

Yhteiset arvot ja tavoitteet?

Tempoileva ulkopolitiikka, arvaamattomuus

NATO ja Euroopan turvallisuus

Transaktionalismi ja protektionismi

Kiina

Kilpailevat arvo- ja normitulkinnat

Vahvistuva asema organisaatioissa

Riskit ja riippuvuudet

Epätasapaino ja epäluulo kaupassa

→ Uhkana sääntöpohjaisen järjestelmän ja monenkeskisyyden murentuminen, suurvaltakilpailu ja tasapainottelu, epävarmuus, EU:n globaalin roolin heikkeneminen

→ Mahdollisuutena profiloituminen, järjestelmän ja muiden valtioiden tuki, vakaus ja ennustettavuus, arvoperustaisuus, vastavuoroisuus ja monipuoliset kumppanuudet

SISÄISET KEHITYSKULUT

- Laajentuminen välttämättömyytenä: ehdot ja seuraukset
 - Eritahtisuuden lisääntyminen: ”halukkaiden liittoumat” (esim. NB8)
 - Kansallismielisyyden nousu: vapaa liikkuvuus vs. rajoitukset
 - Demokratian ja oikeusvaltion haasteet: kansalaisyhteiskunnan ja median vapaus
- Jäsenmaiden yhtenäisyys vai eriytyminen?
- Päätöksenteon tehokkuus ja nopeus vai hidastuminen?
- Asenteiden muutos: EU-kriittisyys vai tuki syvemmälle integraatiolle?

SUOMEN EU-POLITIikka MUUTTUVASSA MAAILMASSA

- EU on Suomelle olennainen arvo- ja turvallisuusyhteisö sekä vaikutuskanava
- Rakentava linja, ennakkovaikuttaminen yhteiskantoihin
- Tuki EU:n normatiiviselle vallalle ja Suomelle tärkeille arvoille: monenkeskisyys, sääntöpohjaisuus, tasa-arvo, oikeusvaltioperiaate, demokratia, ihmisoikeudet ja kestävä kehitys
- Talouspolitiikassa avoimuus, sääntöpohjaisuus, kilpailukykyasiat, vihreä siirtymä, korkeat standardit ja vastuullisuus
- Turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa kokonaisturvallisuus, varautuminen, eurooppalainen Nato, arktinen alue, YK & rauhan ja turvallisuuden kysymykset